

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมรถยนต์ได้เริ่มขึ้นจากการสร้างรถเบนซ์และเดมเลอร์ในปี ค.ศ.1883-1884 และได้เจริญรุ่งเรืองในทศวรรษต่อมา ในปี ค.ศ.1894 ได้มีรถยนต์วิ่งบนถนนของประเทศอังกฤษ และในปี ค.ศ.1898 ได้มีการก่อตั้งบริษัท Law Accident and Insurance Society LTD. ขึ้นรับประกันภัยรถยนต์เป็นบริษัทแรกในประเทศอังกฤษ ต่อมาจึงมีบริษัทรับประกันภัยรถยนต์อื่นเปิดรับประกันภัยรถยนต์ขึ้นในประเทศอังกฤษ เช่น Car and General ก่อตั้งในปี ค.ศ.1903 และบริษัท Motor Union ก่อตั้งในปี ค.ศ.1906 เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 เกิดขึ้น ความจำเป็นในการใช้รถยนต์มีมากขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการทหารและกิจการพลเรือน มีการผลิตรถยนต์จำนวนมากในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 และหลังสงครามสิ้นสุดลงมีการสร้างถนนและขยายเส้นทางรถขนส่งโดยรถยนต์ทั่วไป มีอุบัติเหตุจากรถยนต์เกิดขึ้นอยู่เสมอและเพิ่มจำนวนมากขึ้น ผู้ได้รับความเสียหายบางรายเป็นบุคคลที่ 3 ซึ่งไม่มีหลักประกันคุ้มครองความบาดเจ็บเสียหายอันเกิดจากรถยนต์นั้นแต่อย่างใด รัฐบาลอังกฤษจึงมีแนวความคิดที่จะบังคับให้เอาประกันภัยรถยนต์เพื่อความคุ้มครองความเสียหายที่จะเกิดกับบุคคลที่ 3 โดยออกพระราชบัญญัติ Road Traffic ในปี ค.ศ.1930 บังคับให้ผู้ใช้รถยนต์เอาประกันภัยเพื่อความคุ้มครองความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 ในกรณีที่เขาได้รับความเสียหายถึงตายและบาดเจ็บต่อร่างกายอันเนื่องจากการใช้รถยนต์นั้น และปัจจุบันมีประเทศต่างๆ ทั่วโลกซึ่งมีกฎหมายบังคับให้มีการประกันภัยบุคคลที่ 3 ประมาณ 66 ประเทศ

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา รถยนต์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมากและเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาในด้านการขนส่งมวลชนและการขนส่งสินค้าประกอบกับเส้นทางคมนาคมทางบกสะดวกสบายและเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีผู้นิยมใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางและการขนส่งสินค้า ทั้งสินค้าทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่เดียวกันการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้รถยนต์ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมากจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ ทำให้เกิดความบาดเจ็บแก่ร่างกาย หรือบางกรณีอาจสูญเสียอวัยวะส่วนสำคัญของร่างกายทำให้ต้องทุพพลภาพ หรืออาจได้รับความบาดเจ็บสาหัสจนถึงชีวิต และเกิดความเสียหายต่อ

ทรัพย์สิน ซึ่งสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่นี้อาจเกิดจากความประมาทของผู้ขับขี่ การไม่เคารพกฎจราจร หรือสภาพถนนที่ชำรุดเสียหาย นำมาซึ่งความสูญเสียทรัพยากรทั้งชีวิตและทรัพย์สินดังกล่าว จากจำนวนรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ จำแนกตามประเภทรถในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544-2548 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการเสียภาษีรถประจำปีของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ ในตารางที่ 1.1 พบว่า ในปี พ.ศ.2548 มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์สูงถึงร้อยละ 35.06 และจากสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกและมูลค่าทรัพย์สินเสียหายในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544-2548 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการลงบันทึกประจำวันของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ในตารางที่ 1.2 พบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนอุบัติเหตุ จำนวนคนบาดเจ็บหรือตาย โดยอุบัติเหตุ และทรัพย์สินเสียหายโดยเฉลี่ยต่อปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเท่ากับร้อยละ 0.29, 0.12, 0.40 และ 1.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.1 จำนวนรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ จำแนกตามประเภทรถในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544-2548

ประเภทรถ (คัน)	2544	2545	2546	2547	2548
- รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	87,625	90,320	99,855	101,513	124,389
- รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน	11,186	10,758	10,945	10,408	13,239
- รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล	139,019	135,862	142,424	130,174	189,353
รวม	237,830	236,940	253,224	242,095	326,981
		(-0.37)	(6.87)	(-4.39)	(35.06)

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ (2549)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราการเพิ่มขึ้นระหว่างปี (หน่วย : ร้อยละ)

ตารางที่ 1.2 สถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกและมูลค่าทรัพย์สินเสียหายในจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2544-2548

ปี พ.ศ.	จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	จำนวนคนตาย (ศพ)	จำนวน ผู้บาดเจ็บ (คน)	ทรัพย์สินเสียหาย (บาท)
2544	3,368	280	2,499	21,139,542
2545	5,907 (0.75)	397 (0.42)	4,537 (0.82)	44,380,340 (1.10)
2546	6,972 (0.18)	500 (0.30)	4,609 (0.02)	55,566,085 (0.25)
2547	8,562 (0.23)	436 (-0.13)	9,373 (1.03)	54,608,809 (-0.02)
2548	8,491 (-0.01)	379 (-0.13)	6,912 (-0.26)	55,384,557 (0.01)
ค่าเฉลี่ย	0.29	0.12	0.40	1.34

ที่มา : กองกำกับการตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่ (2549)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราการเพิ่มขึ้นระหว่างปี (หน่วย : ร้อยละ)

ในแต่ละปีจำนวนการใช้รถยนต์และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้ทำความเสียหายให้แก่ร่างกายชีวิต และทรัพย์สินของมนุษย์คิดเป็นมูลค่ามหาศาล จากข้อมูลตารางข้างต้น พบว่า ในปี พ.ศ.2548 มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์จากปี พ.ศ.2547 สูงถึง 84,886 คัน ขณะเดียวกันกลับพบว่า มีการลดลงของจำนวนอุบัติเหตุจากปี พ.ศ.2547 จำนวน 71 ครั้ง ซึ่งตรงกันข้ามกับความเป็นจริงที่ว่าเมื่อมีการใช้รถยนต์เพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นด้วย อาจสืบเนื่องมาจากในปีดังกล่าวตำรวจและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่ระดมกำลังป้องกันอุบัติเหตุการจราจรทางบกอย่างเข้มงวดโดยจัดตั้งโครงการ ขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจ 3ม. 2ข. 1ร. คือ เมาไม่ขับ มอเตอร์ไซค์ปลอดภัย สวมหมวกกันน็อก คาดเข็มขัดนิรภัย ใบขับขี่ และไม่ใช่ความเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

อุบัติเหตุจากการขับขี่รถยนต์มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเนื่องจากหลายสาเหตุ ดังนั้นมนุษย์จึงได้พยายามหาทางป้องกันและลดอุบัติเหตุจากการใช้รถยนต์ในทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตรถยนต์ การก่อสร้างถนนที่ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมจราจร การควบคุมผู้ใช้รถใช้ถนนให้ปฏิบัติตามกฎจราจร รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดจากการใช้รถยนต์ขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้ อย่างไรก็ตามมนุษย์สามารถลดความเสียหายหรือบรรเทาความเดือดร้อนอันเกิดจากความเสียหายของรถยนต์ได้โดยการทำประกันภัยรถยนต์กับบริษัทประกันวินาศภัย

การประกันภัยรถยนต์จึงเป็นการช่วยป้องกันทรัพย์สินและ โอนภาระความเสี่ยงของผู้เอาประกันภัยไปให้บริษัทประกันวินาศภัยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยจากความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรถยนต์และความเสียหายที่รถยนต์ได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัยและบุคคลภายนอก นอกจากนั้นบริษัทประกันวินาศภัยยังช่วยเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยกับคู่กรณีเพื่อไม่ให้ผู้เอาประกันภัยเสียเวลา รวมถึงความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัยในกรณีที่เกิดกับบุคคลภายนอกที่เป็นความรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยสัญญาว่าเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกายชีวิตและทรัพย์สินตามที่ตกลงกันไว้กับผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ตามจำนวนที่รับประกันภัย โดยผู้รับประกันภัยจะได้รับเงินตอบแทนจำนวนหนึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย ดังนั้นการประกันภัยรถยนต์จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ใช้รถยนต์มากขึ้น และจากการที่การประกันภัยรถยนต์ในลักษณะของการประกันวินาศภัยเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยบรรเทาความเสียหายหรือความเดือดร้อนเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น รัฐบาลจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 กำหนดให้เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันภัยความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยจากรถ โดยสามารถทำประกันภัย พ.ร.บ.กับบริษัทประกันภัยที่ได้รับอนุญาตหรือที่เรียกว่าการประกันภัยภาคบังคับ นอกจากการประกันภัยภาคบังคับแล้ว ผู้เอาประกันภัยรถยนต์ยังสามารถทำกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความรับผิดชอบตามกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการใช้รถยนต์ของตนกับบริษัทประกันภัยได้อีกทางหนึ่งซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ส่งผลให้ธุรกิจประกันภัยเข้ามามีบทบาทในสังคมต่อผู้ใช้รถใช้ถนนมากขึ้น โดยการประกันภัยรถยนต์แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (Compulsory Motor Insurance) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 (พ.ร.บ.) ซึ่งกฎหมายบังคับให้รถยนต์ทุกคันที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบกจะต้องมีการประกันภัยตาม พ.ร.บ.

2. การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (Voluntary Motor Insurance) เป็นการประกันภัยรถที่กฎหมายไม่ได้บังคับ ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้เอาประกันภัยที่เห็นถึงความเสี่ยงภัยแห่งตนและมีความคิดที่จะกระจายความเสี่ยงภัยออกไปยังบุคคลอื่นคือการประกันภัยไว้กับบริษัทผู้รับประกันภัย ซึ่งผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกซื้อความคุ้มครองตามประเภทที่ผู้เอาประกันภัยประสงค์ โดยบริษัทประกันภัยจะออกกรมธรรม์ประกันภัยให้ไว้เป็นหลักฐาน โดยมีความคุ้มครอง เงื่อนไข และข้อยกเว้นตามแบบที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบ การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 2

กรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 3 และกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 4 ดังแสดงในตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงความคุ้มครองเปรียบเทียบระหว่างประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจแต่ละประเภท

ความคุ้มครองตามกรรมธรรม์หลัก	กรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์				
	พ.ร.บ.	ประเภท 1	ประเภท 2	ประเภท 3	ประเภท 4
1. คุ้มครองความรับผิดชอบต่อชีวิตร่างกายหรืออนามัยของบุคคลภายในและผู้โดยสารในรถ	✓	✓	✓	✓	✓
2. คุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินบุคคลภายนอก		✓	✓	✓	✗
3. คุ้มครองความรับผิดชอบต่อความเสียหายของตัวรถยนต์		✓			
4. คุ้มครองความรับผิดชอบต่อความสูญหายและไฟไหม้ของตัวรถยนต์		✓	✓		
ความคุ้มครองเพิ่มเติมตามเอกสารแนบท้าย					
- การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล		✓	✓	✓	
- การประกันภัยค่ารักษาพยาบาล		✓	✓	✓	
- การประกันตัวผู้ขับขี่		✓	✓	✓	

ที่มา : กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ (2549)

หมายเหตุ : ✗ ในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท

จากตารางที่ 1.3 แสดงความคุ้มครองเปรียบเทียบระหว่างประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจต่างๆ สามารถอธิบายความคุ้มครองของกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์แต่ละประเภทได้ดังนี้

1. ความคุ้มครองตามกรรมธรรม์หลัก เป็นความคุ้มครองหลักที่ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกซื้อได้ตามสภาพความเสี่ยงภัยของตน ซึ่งจะเป็นผลให้มีกรรมธรรม์หลายรูปแบบ แยกตามความคุ้มครองที่บริษัทรับเสี่ยงภัยดังนี้

1.1 กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 หรือที่เรียกกันว่า กรมธรรม์ประเภท คู้มครองรวม (Comprehensive Cover) ซึ่งกรมธรรม์ประเภทนี้จะให้ความคุ้มครองความรับผิดชอบ ต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยของบุคคลภายนอกและผู้โดยสารในรถ คุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สิน บุคคลภายนอก คุ้มครองความรับผิดชอบต่อความเสียหายของตัวรถยนต์และความรับผิดชอบต่อ ความสูญหายและไฟไหม้ของตัวรถยนต์

1.2 กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 2 (Third Party Liability, Fire and Theft) ซึ่ง กรมธรรม์ประเภทนี้จะให้ความคุ้มครองความรับผิดชอบต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยของ บุคคลภายนอกและผู้โดยสารในรถ คุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินบุคคลภายนอก และ ความ รับผิดชอบต่อความสูญหายและไฟไหม้ของตัวรถยนต์

1.3 กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 3 (Third Party Liability) ซึ่งกรมธรรม์ ประเภทนี้จะให้ความคุ้มครองคุ้มครองความรับผิดชอบต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยของ บุคคลภายนอกและผู้โดยสารในรถ คุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินบุคคลภายนอก

1.4 กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภท 4 (Third Party Properties Liability) ซึ่ง กรมธรรม์ประเภทนี้จะให้ความคุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินบุคคลภายนอก หรือที่เรียกว่า กรมธรรม์ประเภทนี้จะให้ความคุ้มครองเฉพาะข้อตกลงคุ้มครองความรับผิดชอบต่อทรัพย์สิน บุคคลภายนอกในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท ต่ออุบัติเหตุแต่ละครั้ง

2. ความคุ้มครองเพิ่มเติมตามเอกสารแนบท้าย

กรมธรรม์ทั้ง 3 แบบข้างต้น นอกจากจะมีความคุ้มครองหลักดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมี ความคุ้มครองเพิ่มเติมตามเอกสารแนบท้าย ซึ่งผู้เอาประกันภัยอาจเลือกซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติม ได้ อีกดังนี้

2.1 การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล จะให้ความคุ้มครองความบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ของผู้ขับขี่ หรือผู้โดยสารที่อยู่ในหรือกำลังขึ้น หรือกำลังลงจากรถยนต์คันเอาประกันภัย หากความ บาดเจ็บที่ได้รับเป็นผลให้บุคคลนั้นเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ ทูพพลภาพถาวร หรือทูพพลภาพ ชั่วคราว ซึ่งบริษัทจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงินแน่นอน ตามที่เอาประกันภัยไว้ โดย ไม่ต้องคำนึงว่าความบาดเจ็บที่ได้รับเป็นความรับผิดชอบของผู้ใด

2.2 การประกันภัยค่ารักษาพยาบาล จะให้ความคุ้มครองความบาดเจ็บจากอุบัติเหตุของ บุคคลที่อยู่ใน หรือกำลังขึ้น หรือกำลังลงจากรถยนต์คันเอาประกันภัย หากความบาดเจ็บที่ได้รับ เป็นผลให้บุคคลนั้นต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล โดยบริษัทจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการทาง การแพทย์ ค่าผ่าตัด ค่าโรงพยาบาล ตามจำนวนที่จ่ายไปจริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิด ของบริษัทที่ระบุไว้ ทั้งนี้โดยไม่คำนึงว่าความบาดเจ็บที่ได้รับจะเป็นความรับผิดชอบของผู้ใด เดิมการ

ประกันภัยค่ารักษาพยาบาล จะคุ้มครองเฉพาะค่ารักษาพยาบาลส่วนที่เกินกว่าความคุ้มครองตามกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถเท่านั้น ปัจจุบันแก้ไขให้คุ้มครองตั้งแต่บาทแรกของค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามเอกสารแนบท้ายนี้ จึงสามารถเลือกได้ว่า จะใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากความคุ้มครองในส่วนนี้ หรือส่วนอื่น หรือจากผู้รับประกันภัยอื่นก็ได้ บริษัทจะเชิญให้ไปใช้สิทธิเบิกจากความคุ้มครองอื่นก่อนมิได้

2.3 การประกันตัวผู้ขับขี่ เมื่อผู้เอาประกันภัย หรือผู้ขับขี่โดยได้รับความยินยอมจากผู้เอาประกันภัยนำรถยนต์คันเอาประกันภัยไปใช้และเกิดอุบัติเหตุขึ้น ซึ่งเป็นผลให้ผู้เอาประกันภัย หรือผู้ขับขี่นั้นถูกควบคุมตัวไว้ในคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล (จนถึงศาลฎีกา) ก็ตาม หากมีการซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมส่วนนี้ไว้แล้ว บริษัทจะต้องทำการประกันตัวผู้เอาประกันภัย หรือผู้ขับขี่นั้น โดยไม่ชักช้า ในวงเงินไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิดที่ระบุไว้

จะเห็นว่าประโยชน์ของการประกันภัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนแรกสำหรับผู้เอาประกันภัย เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าของรถยนต์ผู้เอาประกันภัย หากได้รับความเสียหายจากภัยที่เอาประกันภัยไว้ ผู้เอาประกันภัยจะได้รับการชดเชยความเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจากมูลค่าทรัพย์สินตามวงเงินที่ทำประกันภัยไว้ และการประกันภัยยังช่วยให้เกิดการออมเป็นการปลูกฝังให้เกิดการใช้จ่ายอย่างประหยัด ทั้งนี้เพราะต้องเก็บเงินไว้ชำระค่าเบี้ยประกันภัยให้ได้ตามกำหนดเวลา ส่วนที่สองการประกันภัยมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ทำให้สังคมมีหลักประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความมั่นใจเมื่อเกิดภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นก็จะได้รับการชดเชยและได้รับค่าสินไหมทดแทนมาช่วยบรรเทาหรือทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้น และการประกันภัยยังช่วยระดมทุนเพื่อการพัฒนาประเทศเพราะบริษัทประกันภัยได้นำผลตอบแทนในรูปแบบของเบี้ยประกันภัยไปลงทุนในรูปแบบของการซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือหุ้นกู้ ซึ่งก็คือการให้รัฐบาลหรือเอกชนได้กู้ยืมไปลงทุนนั่นเอง และประโยชน์ของการประกันภัยส่วนสุดท้ายเกิดกับคือ ภาคธุรกิจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความมีเสถียรภาพในการผลิต เนื่องจากธุรกิจสามารถลดความเสี่ยงภัยโดยการประกันภัย จึงทำให้ธุรกิจนั้นใช้เวลาเพื่อการคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุง หรือบริหารธุรกิจให้เกิดการทำกำไรสูงสุด เพราะไม่ต้องมาเสียเวลาเป็นกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้น

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ทั้งพื้นที่และจำนวนประชากร มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงจึงเป็นที่สนใจของบริษัทประกันภัยที่ต้องการขยายกิจการสาขาในส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทั่วทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งนับถึงปัจจุบันมีกิจการสาขบริษัทประกันภัยในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 39 สาขา จากข้อมูลภาพรวมธุรกิจประกันวินาศภัยในจังหวัด

เชียงใหม่ พ.ศ.2548 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานประกันภัยจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รับรายงานจำนวนกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจจากสาขาบริษัทประกันภัยในจังหวัดเชียงใหม่ แต่เนื่องจากมีบางบริษัทที่ไม่ส่งข้อมูลหรือส่งข้อมูลที่มีรายละเอียดไม่ชัดเจน จึงทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ พบว่า มีจำนวนกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ 272,572 ฉบับ และภาคสมัครใจ 53,474 ฉบับ คิดเป็นสัดส่วน 4 ต่อ 1 ในจำนวนกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับทั้งหมด ซึ่งคำนวณจากจำนวนกรมธรรม์ประกันรถยนต์ภาคสมัครใจหารด้วยจำนวนกรมธรรม์ประกันรถยนต์ภาคบังคับ (53,474/272,572)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นที่สนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้ทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจกับบริษัทผู้รับประกันภัย อีกทั้งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการขยายงานด้านการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจให้มีกรมธรรม์ที่ให้ผู้ทำประกันภัยสามารถเลือกความคุ้มครองตามความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ผู้ทำประกันภัยรถยนต์ในจังหวัดเชียงใหม่ได้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจที่ให้ความคุ้มครองนอกเหนือจากการทำประกันรถยนต์ภาคบังคับหรือ พ.ร.บ.
2. ทำให้ทราบถึงสาเหตุแห่งความพึงพอใจและความคาดหวังที่จะได้รับจากบริษัทผู้รับประกันภัยของผู้ทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่
3. สามารถนำผลการศึกษานี้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการขยายงานด้านการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจของบริษัทประกันภัย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษา “ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่ ” จะทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 ตัวอย่าง

1.5 นิยามศัพท์

ผู้รับประกันภัย (Insurer) คือ คู่สัญญาซึ่งตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือชดใช้เงินจำนวนหนึ่ง ให้ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์

ผู้เอาประกันภัย (Insured) คือ คู่สัญญาซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยจำนวนหนึ่งให้ผู้รับประกันภัยเมื่อเกิดมีภัยขึ้น ผู้รับประกันภัยจึงจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัย

ผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiary) คือ บุคคลภายนอกสัญญาประกันภัย ที่มีสิทธิเข้ามารับประโยชน์ในค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยนั้น ตามข้อตกลงของผู้เอาประกันภัย กับผู้รับประกันภัย ดังนั้น เมื่อมีผู้รับประโยชน์ตามสัญญาประกันภัยแล้ว ผู้เอาประกันภัยไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาอีกต่อไป ผู้รับประโยชน์อาจเป็นบุคคลเดียวกับผู้เอาประกันภัยก็ได้

เบี้ยประกันภัย (Premium) หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับประกันภัย ตามสัญญาประกันภัย ซึ่งการจ่ายอาจจะจ่ายเป็นรายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน รายเดือนแล้วแต่จะระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย

กรมธรรม์ประกันภัย (Policy) หมายถึง เอกสารที่แสดงข้อตกลง เงื่อนไขต่างๆ ของสัญญาประกันภัย ในกรมธรรม์จะประกอบไปด้วย รายละเอียดต่างๆ มากมาย อันเป็นเงื่อนไขและข้อตกลงต่างๆ ระหว่างผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัย

ทุนประกันหรือจำนวนเงินเอาประกัน (Sum insured) หมายถึง จำนวนเงินที่ตกลงกันว่าผู้รับประกันภัยจะต้องจ่ายให้ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเกิดภัยหรือความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกันตามเงื่อนไขในสัญญาหรือกรมธรรม์